

конкретного добробуту». Тільки живе життя у всьому його ультра складному розмаїтті, не увібгане в готові (хай і позірномудрагельські!) «формулки», могло слугувати предметом і метою світоглядних шукань автора «Мойсея». І принциповий анти догматизм – винахідний пункт його філософствування.

Погляди І. Франка розвивалися в контексті реальних подій обставин його особистого, громадського і національного життя. Ми і нині у великому боргу перед великим патріотом України. Ми мусимо визнати, що недостатньо знаємо його роздуми про перспективи розвитку України, про наше місце у світовій спільноті. На думку великого знавця української проблематики Клеренса Манінга, Іван Франко був і залишається «скульптором модерної української нації». Франко завжди залишався самим собою, мав власний світогляд і ввійшов у свідомість наступних поколінь, як невтомний будівничий праведник людських душ та світлого майбутнього українського народу.

І ще одне, ми щиро хочемо застерегти читача від фальшивих нинішніх пророків, котрі стараються використати ідеї Івана Франка для своїх інтересів. Особливо небезпечним є те, що вони, вириваючи деякі положення із загальних роздумів мислителя у перекрученому, спотвореному вигляді, подають їх як свої, називаючи себе послідовниками Каменяра. Плідна й багатогранна діяльність Івана Франка залишається взірцем жертовного служіння (в його ж таки розумінні) українській нації. А сам він належить до плеяди, хто став сіллю української землі.

Література

1. Франко І., Поза межами можливого, Вибрані твори: у 3-х Т.Т.З. с. 416
2. Франко.І. Мозаїка:Із творів, що не увійшли до Зібрання творів у 50 томах. Укл. Зіновія Франко, Михайло Василенко. – Львів: Каменяр, 2001

Стаття надійшла до редакції 5.10.2015

УДК 378.

Гамота А. А., к.б.н., доцент, **Тимочко М. М.**, ст. викладач ©

Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького, Львів, Україна

НА ШЛЯХУ ДО ПОСТУПУ: ВІД КАФЕДРИ ДО УНІВЕРСИТЕТУ

У статті розглянуто і проаналізовано нове довідкове видання «Вчені університету: 1784–2014», яке є колективною працею дев'яноста науково-педагогічних працівників університету і містить біографічну, наукову та бібліографічну інформацію про 189 учених освітнього закладу за 230 років його існування.

Ключові слова: довідник, кафедра, академія, вчені, університет, інформація, бібліографія, ветеринарна медицина, європейська Україна.

УДК 378.

Гамота А. А., к.б.н., доцент, **Тимочко М. М.**, ст. преподаватель

Львовский национальный университет ветеринарной медицины и биотехнологий имени С. З. Гжицкого, Львов, Украина

НА ПУТИ К ПРОГРЕССУ: ОТ КАФЕДРЫ К УНИВЕРСИТЕТУ

В статье рассмотрено и проанализировано новое справочное издание «Ученые университета: 1784-2014», которое является коллективным трудом девяноста научно-педагогических сотрудников университета и содержит биографическую,

научную и библиографическую информацию о 189 ученых образовательного заведения за 230 лет.

Ключевые слова: справочник, кафедра, академия, ученые, университет, информация, библиография, ветеринарная медицина, европейская Украина.

UDC 378.

Gamota A. A. c.b.s., lecturer, **Tymochko M. M.** senior lecturer
Lviv National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies named after
S. Z. Gzhytskyj, Lviv, Ukraine

ON THE ROAD TO PROGRESS: FROM THE UNIVERSITY DEPARTMENT

The article deals with the discussion and analysis due to new reference book «Scientists of the University: 1784 – 2014», which is collective work of ninety teaching staff of the University and contains biographical, scientific and bibliographic information about 189 scientists of educational institution for 230 years of its existence.

Key words: reference book, department, academy, scientists, university, information, bibliography, veterinary medicine, European Ukraine.

З часу виходу у світ книги «Львівська державна академія ветеринарної медицини імені С.З. Гжицького (1784–2000)» минуло п'ятнадцять років. У той час – 2000-й рік – це широке за обсягом інформації видання (904 сторінки тексту з фотографіями) було одним з перших в Україні, в якому більш ніж двохсотлітня історія освітнього закладу висвітлена з позиції відновленої української державності. Лише тоді український читач вперше отримав можливість дізнатися про історію освітнього закладу рідною мовою.

Відтоді в названому освітньому закладі сталися важливі події: оновилися його назва і статус (тепер – це Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького), відбулися вагомні структурні і кадрові зміни, котрі суттєво вплинули на науково-освітнє життя викладачів і студентів. За минулі п'ятнадцять років професорсько-викладацький склад за різних обставин залишила чимала частина освітянських патріархів, але й поповнився він відповідною кількістю молодих педагогів, серед яких немало талановитих, котрі знайшли своє належне місце в науково-освітньому житті не тільки університету, але й усієї України і навіть сусідніх країн Європи.

Тому появу кожного друкованого видання, що стосується історії, минулих і сучасних надбань науковців вищої школи, можна лише схвалювати, зважаючи на скромні щодо друку фінансові можливості університетів.

Нове довідкове видання «Вчені університету: 1784–2014» (автор-укладач Михайло Падура; редакційна колегія: голова – професор Стибель В. В., заступники голови – професор Кирилів Я. І., доцент Федець О. М.; члени редколегії – професори Урбанович П. П., Шаловило С. Г., Ціж Б. Р., Музика П. М.) є колективною працею дев'яносто науково-педагогічних працівників університету і містить біографічну, наукову та бібліографічну інформації про 189 учених університету за 230 років існування ветеринарної освіти і науки у Львові та суміжних спеціальностей, котрі вивчалися або викладаються в освітньому закладі. Усі разом вони творять єдине гроно вчених університету.

Вклад авторів статей про окремих вчених університету є кількісно неоднаковим: найбільше матеріалів підготовлено автором-упорядником доцентом,

професором університету Михайлом Падурою (39 позицій), завідувачем кафедри української та іноземних мов імені Якіма Яреми, який провів велику дослідницьку роботу, крім Львова, в архівах вищих навчальних закладів Австрії, Німеччини, Білорусії, Польщі, Росії, України, залучивши до пошукової праці науковців і працівників освітніх установ Відня, Варшави, Вроцлава, Берліна, Гродна, Івано-Франківська, Кракова, Пермі, Харкова.

Завдяки його багаторічним наполегливим зусиллям уперше подано повну інформацію про наукову й педагогічну діяльність професора Зеліковської З. З. – доктора медичних наук завідувача кафедри гістології в 1946–1961 роках та суттєво розширено біографічні відомості та інформацію про наукову працю професора Дубовик І. А.

Найактивніше долучилися до написання статей такі науково-педагогічні працівники університету, як Головач П. І., Грабовський Р. С., Гуфрій Д. Ф., Драчук А. О., Лобойко Ю. В., Мисак А. Р., Присяжнюк В. Я., Турко І. Б., Цісарик О. Й., Чайковський Б. П., Ших Ю. С., Щербатий З. Є., котрі подали до довідника від трьох до шести інформаційних матеріалів.

Як зазначено в анотації, до довідника включені професори, доктори наук, професори університету та доценти, котрі були завідувачами кафедри і мають належний науковий доробок у певній галузі знань за профілем навчального закладу.

Видання присвячено пам'яті першого львівського професора ветеринарної медицини Юрія Хмеля (1747–1805) – доктора ветеринарної медицини, завідувача кафедри ветеринарної медицини Львівського університету у 1784–1805 роках (першої такого фаху кафедри на території тогочасної Східної Європи), людини з благородними помислами, яка велику частину свого життя віддала поширенню ветеринарних знань у нашому занедбаному тоді краю, що принесло «свої плоди щойно через роки» (Франц Краттер, культурно-громадський діяч кінця ХУІІІ – поч. ХІХ ст.).

Структура цього інформаційного видання є традиційною для такого типу книжок. Вона складається з переднього слова, шести основних розділів, історичної довідки про університет, іменного покажчика вчених та авторів матеріалів про них, післямови. Кожний з чотирьох сучасних факультетів представлений відповідною кількістю вчених: факультет ветеринарної медицини, включаючи кафедру ветеринарної медицини Львівського університету і Державні ветеринарні фахові курси – 106 іменами, біолого-технологічний факультет – 29, факультет харчових технологій та екології – 32, факультет економіки та менеджменту – 22.

Отже, як зазначалося вище, в довіднику представлено 189 вчених, починаючи від першого львівського професора ветеринарної медицини Юрія Хмеля і закінчуючи доцентом кафедри фармакології та токсикології університету Богданом Гутим – наймолодшим доктором ветеринарної медицини в Україні.

Інформація про вчених мала б охоплювати біографічні відомості, назви дисертацій та їх наукову новизну, напрямки наукових досліджень і перелік основних наукових публікацій. Однією з вимог редколегії до авторів статей було обмеження кількості друкованого матеріалу (3 сторінки). Як показала практика, одним цього виявилось замало, іншим забагато. Тому не завадило б деякі матеріали подати ширше, зокрема про знакові постаті університету, особливо виділивши публікації у наукових виданнях світового визнання, а окремі матеріали доповнити до встановленої норми, оскільки виглядають вони занадто скороченими.

Це стосується передусім таких непересічних постатей, як професор Беркович Євген Михайлович, який створив Львівську школу фізіологів і під керівництвом якого захищено 7 докторських і 24 кандидатські дисертації. Ще нині окремі працівники університету добре пам'ятають, як проф. Беркович Є.М., будучи комуністом, виявив раптове бажання емігрувати до Ізраїлю, що на той час було відвертим викликом комуністичній системі. Саме цього штриха бракує в матеріалі про нього, як і інформації про його подальшу долю у віднайденій Батьківщині. Гадаємо, що такі відомості охоче могли б надати сьогодні відповідні ізраїльські служби.

Подібне можна прочитати про професора доктора біологічних наук Дубовик Ірину Андріївну, завідувача цієї ж кафедри у 1946-1948 роках, спеціаліста у галузі ендокринології, стипендіата фонду Рокфеллера за розробку методик дослідження гіпофіза у жаб, яка була звільнена з інституту за «схиляння перед західною наукою». Біографія професора Дубовик І. А. закінчується гіркими словами: «Дальша її доля невідома». У читача відразу напрошується логічне питання: а коли вона стане відомою? Очевидно усім, хто досліджує нині людські долі, зокрема учених, необхідно твердо усвідомити: мусимо повернути нашим нащадкам ім'я кожного науковця, знищеного найкривавішими тоталітарними системами ХХ століття, як нацистською, так і комуністичною. Це і є тепер наша антипутінська зброя.

Тому й доречно було б нині докласти пошукових зусиль, щоб прояснити долі польських вчених університету, зокрема таких, як професор Владислав Герман, котрі були пов'язані з антигітлерівським підпіллям, але чий життєвий шлях також поєднаний з катівнями НКВД. Це тим більш потрібно зараз, якщо враховувати війну на сході України і дружні стосунки з Польщею – найбільшим нашим адвокатом у Європі.

Усіченими виявилися матеріали про професорів Восканяна Р. М., Клісецького А., Ружевського А. Б.

З невідомих причин у довіднику відсутні матеріали про чималу групу колишніх чи нинішніх науковців університету. Йдеться передусім, попри ідеологічні розходження, про ректорів радянського періоду професорів Чеботарьова Р. С. та Морошкіна Б. Ф., проректорів з наукової роботи професора Головача В. М. та доцента Василюва М. Г., завідувачів кафедри професорів Зарубкінського В. С. (мікробіологія), Дороніна М. Н. (епізоотологія), Малішевського Є. А. (хірургія), академіка УААН Палфія Ф. Ю. (біологічна, органічна і неорганічна хімія), професорів Кучера В. А. та Понирка В. М. (фізика і математика), чинних донедавна завідувачів кафедри докторів наук Ощипка І. М., Філевича П. В., Федорчука А. О., докторів наук Щура І. З., М'ягкоту С. В., Захаріва О. Я., котрі з різних причин залишили університет, але продовжують свою наукову працю в інших вищих освітніх закладах. Цей список можна було б доповнити ще десятьма-двадцятьма прізвищами, зокрема доцентів на посадах проректорів, деканів чи завідувачів кафедри, як-от: Олеськіва В. М., Павлова В. Ф., Овсяннікова Б. О. (перший декан зоофаку, репресований НКВД у 1930-х роках), Сутягіна В. С. та й, можливо, деякими іншими.

Щодо біографічної інформації то слід зауважити, що у кількох десятків учених відсутня дата завершення життєвого шляху, хоч для формату такого видання це є обов'язковою вимогою. Не обійшлося без комп'ютерних помилок,

котрих уникнути надзвичайно важко, зустрічаються повторення того самого матеріалу у двох різних місцях, як і окремі цифрові розбіжності у датах.

Автор-упорядник заздалегідь застеріг себе латинською сентенцією: *Fecit quod potuit, faciunt meliora potentes. – Я зробив, що міг, хто може, хай зробить краще.*

Сподіваємося, що і наші доброзичливі зауваги нікого не образять, а щирі побажання будуть враховані для традиційного, як завжди, другого видання, дещо зміненого і доповненого.

Довідник буде корисним для науковців, спеціалістів ветеринарної медицини та працівників суміжних галузей і сфер знань – біотехнології, технології виробництва і переробки продуктів тваринництва, харчових технологій, економіки, екології, менеджменту, водних біоресурсів та аквакультури.

Заслуговують на щире подяку усі викладачі університету, котрі, попри свою планову наукову чи навчальну працю, подали матеріали до довідника.

Кожна нова книжка – це чергова цеглинка у нашу спільну будівлю європейської України.

Література

1. Львівська державна академія ветеринарної медицини імені С. З. Гжицького (1784-2000). – Львів: Модерн-2, 2000. – 904с.+16с. іл. (Авторський колектив).

2. Вчені університету: 1784-2014. Довідник /Автор-укладач Михайло Падура.– Львів: Галицька видавнича спілка, 2015. – 572 с.+7 іл.

Стаття надійшла до редакції 4.10.2015

УДК 291.2

Крупник Я. Г., Крупник М. Г. ©

Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького

БОЖЕСТВЕННА ЛІТУРГІЯ: ОСОБИСТІЙ ДОСВІД ФОРМИ ТА ЗМІСТУ

У статті автори подають своє бачення форми та змісту Божественної Літургії, або ж Служби Божої. У поняття форми відносять такі дії Церкви як зустріч людини з Богом, діалог (молитва народу – Слово Боже), «гостина Агнца», тобто Пресвята Євхаристія. Разом ці дії створюють форму, котра наповнюється Духом надії, віри й любові як Божих чеснот.

Зміст Служби Божої складають три її складові частини – Проскомидія, Літургія оглашених (Літургія слова), Літургія вірних (Літургія жертви), котрі створюють образи першого, другого й третього Неба та є прообразом «нового неба» (Од.21:1). При цьому ставиться акцент на особливій дії Триєдиного Бога у кожній із складових частин Літургії: у Проскомидії – особлива дія Святого Духа; у другій частині – Сина; у третій – Отця.

Ключові слова: Бог, Ісус Христос, Святий Дух, Пресвята Богородиця, Церква, Божественна Літургія, Служба Божа, Слово Боже, Пресвята Євхаристія, Царство Небесне, Небо, надія, віра, любов.